

**УДК 81'255.4:656**

**Лут К. А.,  
кандидат філологічних наук, доцент,  
доцент кафедри «Іноземна філологія та переклад»,  
Національний університет «Запорізька політехніка»**

**Леженко Б. Ю.,  
студент,  
Національний університет «Львівська політехніка»**

**ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ  
АНГЛОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО ЖАРГОНУ  
У СФЕРІ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ АВТОМОБІЛІВ**

Переклад спеціальної лексики є однією із нагальних проблем перекладознавства, оскільки науково-технічний прогрес не стоїть на місці, і в результаті динамічних змін мова поповнюється новими лексичними одиницями, які можуть становити певні труднощі при перекладі.

Професійний жаргон (професіоналізми) – це лексика, яка, на відміну від термінів не належить до нормативної, має певні конотації, зазвичай функціонує в усній комунікації фахівців і може не потрапляти до словників, через що її розуміння неспеціалістами може бути ускладненим. Для перекладачів професіоналізми також можуть становити проблему, оскільки при підготовці спеціалістів з перекладу значна увага приділяється вивченню спеціальної термінології. Усе зазначене зумовлює актуальність нашого дослідження, яке полягає у виявленні способів перекладу професійного жаргону у сфері технічного обслуговування автомобілів.

Для досягнення поставленої мети, використовуючи метод суцільної вибірки нами було відібрано 50 лексичних одиниць зі словників та сайтів, присвячених професійному жаргону автомеханіків [1–3]. Пошук

перекладу у словниках не завжди давав результат, тому для визначення відповідника знадобилась консультація спеціаліста.

У результаті дослідження було виявлено, що не всі англомовні професіоналізми мають еквівалент в українській мові, через що одним із способів перекладу є нейтралізація, добір терміна у мові перекладу. Наприклад, **aftermarket** – *неліцензійні запчастини / запчастини вторинного ринку (частини, що виготовлені не оригінальним виробником)*; **oversquare** – *короткохідний двигун (діаметр циліндра більший за хід поршня)*; **play** – *люфт (зайвий хід, небажаний вільний рух у вузлах кермового керування або підвіски)*.

Бувають випадки, коли відповідник все-таки існує, хоча може утворюватися на відмінних способах вторинної номінації. У цьому випадку мова йде про компенсацію при перекладі: **a sluggish car** – *тупий автомобіль (той, що погано розганяється)*; **jump-start another car** – *дати прикурити (запустити від іншого автомобіля)*; **wishbone** – *гітара (важіль передньої підвіски)*; **hesitation** – *затримка реакції / провал при розгоні (брак відгуку під час початку прискорення)*

В окремих випадках при перекладі існує повний еквівалент: **lip** – *губа (радіатора)*, **floor the gas pedal** – *утопити педаль (витиснути максимально педаль газу, «в підлогу»)*; **pull** – *ведення вбік (кермо саме відхиляється вліво або вправо, коли водій намагається їхати прямо)*.

Найменш поширеним способом перекладу є транслітерація: **kickdown** – *кікдаун (примусове пониження передачі в АКПП при різкому натисканні на педаль газу)*.

Цікавим явищем у мовленні автомеханіків є абревіатури, які перетворюються на професіоналізми під час відтворення їх українською мовою. Оскільки абревіатури англійською мовою є зрозумілими для фахівців навіть без перекладу, то вони віддають перевагу транслітерації англомовного варіанту, хоча часто описовий переклад такої абревіатури вже є закріпленим у словниках. Наприклад, часто можна почути, що **EGR valve**, який перекладається як *клапан системи рециркуляції газів*, називають *клапан ЕГР*, а **TPMS (Tire Pressure Monitoring System)**, яка має усталений переклад *система дистанційного вимірювання та моніторингу тиску і температури в шинах автомобіля під час руху*, так і залишають **TPMS**. Це можна пояснити бажанням замінити довгі терміни, більш короткими відповідниками задля пришвидшення комунікації.

Підсумовуючи вищезазначене, можна зробити висновок, що професіоналізми у сфері технічного обслуговування автомобілів можуть спричинити двозначність тлумачення і призвести до непорозуміння. Залежно від мети повідомлення, такі лексичні одиниці можуть

перекладатися різними способами: для досягнення точності та зрозумілості – нейтралізація, описовий переклад; для збереження експресивності, «колориту» мовлення автомеханіків – компенсація або пошук еквівалента. Перспективою подальшого дослідження може стати укладання двомовного словника професійної лексики в автомобільній сфері.

### **Література**

1. Auto Repair Jargon You Should Know : електрон. версія. URL : <https://www.premiertire.us/auto-repair-jargon-you-should-know> (дата звернення 05.10.2025).
2. Common Jargon Mechanics Use Explained : електрон. версія. URL : <https://autosmtwellington.co.nz/common-jargon-mechanics-use-explained/> (дата звернення 05.10.2025).
3. Alphabetical Glossary of Automotive Terms : електрон. версія. URL : <https://www.edmunds.com/glossary/> (дата звернення 05.10.2025).